

Зменшити негативний вплив на довкілля можуть лише великі промислові підприємства шляхом екологічної модернізації. Слід не просто збільшувати екологічний податок, а стимулювати підприємства інвестувати в екологічні заходи. Замість фіскального принципу "Забруднювач платить" слід використовувати принцип стимулювання "Забруднювач інвестує". Щоб реалізувати такий підхід, необхідно дати змогу підприємствам зменшувати платежі з екологічного податку на суму здійснених екологічних інвестицій. Певна річ, надходження до бюджету скорочуватимуться, але, як зазначають експерти РАЕУ, одночасно скорочуватимуться й видатки бюджету на боротьбу з наслідками промислових забруднень, оскільки усуватимуться їх причини [2].

Тож, в "озелененні" вітчизняної економіки з економічної точки зору найбільше повинні бути зацікавлені самі ж забруднювачі екології, адже з часом вони ризикують просто не витримати конкуренції та суспільного тиску. При тому з точки зору соціальної відповідальності та виконання своїх прямих функцій - захисту прав громадян, держава повинна створити простір для такого "озеленення", в іншому випадку, країні загрожує не лише екологічна, а ще й економічна катастрофа.

Використана література:

1. Сущенко О. М. Зелена економіка та зелені фінанси — больові точки для України [Електронний ресурс] / Олександр Миколайович Сущенко // <https://delo.ua/>. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://delo.ua/business/zelena-ekonomika-ta-zeleni-finansi-bolovi-tochki-346686/>.

2. Циганок Л. "Зелені фінанси" співають романси [Електронний ресурс] / Людмила Циганок // Економічна правда. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.epravda.com.ua/rus/columns/2019/06/5/648447/>.

3. Чекер Я. Екологічні інвестиції: чи з'являться в Україні «зелені» облігації [Електронний ресурс] / Я. Чекер, В. Кулініч // Mind. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://mind.ua/openmind/20202397-ekologichni-investiciyi-chi-z-yavlyatsya-v-ukrayini-zeleni-obligaciyi>.

Трухачова К., к.е.н., ст. викладач
ХНТУ, м.Херсон, Україна

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНЮВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ УТОПІЇ

Вступ. Спільні риси феномену утопії свідчать, що це концептуально-теоретичний підхід до викладення унікальної моделі дійсності, обов'язковим елементом якої виступають не тільки державно-політичні, а й соціально-економічні чинники. У такому контексті утопія є проектом досягнення всезагального й індивідуального щастя (раю) авторитетними, відтак, управлінськими засобами [5]. Таки чином, вплив утопії, її місце та роль у процесі реалізації корпоративних управлінських технологій значно ширші і постійні.

Основна частина. Так, під управлінською утопією слід розуміти – унікальну автентичну модель розвитку, яка базується на управлінському рішенні раціонального подолання ситуації що склалась, можливість її реалізації настає при певних умовах середовища функціонування керованої системи. А

управлінській утопізм – концепція організації управлінської діяльності щодо досягнення ідеального стану керованої системи [6].

Унікальність, в даному випадку, представляється як рамка у котрій формуються більш деталізовані завдання щодо втілення ідеї розвитку на засадах самоорганізації.

Під автентичністю розуміється достовірність обраної альтернативи розвитку заснованої на урахуванні об'єктивних закономірностей середовища функціонування керованої системи в стані стабільності.

Будь яку управлінську утопію, в тому числі й споживчу, можна розробляти та оцінювати за трьома критеріями: бажаність, життєздатність, досяжність. Ці критерії утворюють специфічний зв'язок: не всі бажані альтернативи є життєздатними, і не всі життєздатні альтернативи є досяжними [3]. Однак, при оцінюванні управлінських утопій жоден з них не може бути нівельований. Оскільки кожен з критеріїв несе інформативне навантаження при аналізі управлінської утопії, то вони мають бути узгоджені між собою.

Пропонується науково-методичний підхід, що полягає в комплексному оцінюванні достовірності ідеї розвитку, що закладена в управлінській утопії на засадах самоорганізації функціонування керованої системи в стані стабільності.

Зазначений науково-методичний підхід дозволяє системно встановити зв'язки між окремими елементами, що впливають на достовірність, рівень їх розвитку та взаємодії і на підставі цього обґрунтувати та своєчасно реалізувати управлінські рішення щодо втілення розробленої моделі розвитку.

Узагальнюючи наявний досвід у практиці розробки та оцінювання управлінських утопій, визначення рівня достовірності доцільно проводити методом порівняльної комплексної рейтингової оцінки за такими функціональними векторами: бажаність, життєздатність, досяжність.

Науково-методичний підхід має кілька теоретичних аспектів, які необхідно враховувати для обґрунтування управлінських рішень. У найзагальнішому вигляді графічна модель, призначена для проведення діагностики достовірності моделі розвитку, має форму трикутника. Така форма представляє всі результати розвитку на засадах самоорганізації функціонування керованої системи в стані стабільності, тим самим розкриває її сутність.

Отже на основі попередніх досліджень існуючих методик [1; 2; 4] на рис. 1 запропановано схему науково-методичного підходу до діагностики достовірності управлінської утопії, як моделі розвитку керованої системи.

Графоаналітичний метод аналізу має кілька аспектів, які необхідно враховувати при його використанні:

1. Форма трикутника достовірності може бути двох типів. Перший тип має форму рівностороннього трикутника. Вектори, що утворюють його, є однаковими або наближаються до цього. Така керована система матиме узгоджені результати розвитку. Другий тип має форму різностороннього трикутника з таких причин: або один вектор розвинутий більше за інші, або всі вектори розвинуті по-різному, спостерігається неузгодженість векторів. Якщо трикутник достовірності наближається до другого типу, то керована система перебуває в нестабільному

стані і потребує негайних управлінських дій у напрямку поліпшення узгодженості її елементів на засадах самоорганізації функціонування.

2. Загальний рівень достовірності, може бути визначений за розміром векторів і розраховується як середнє гармонійне загальних показників достовірності. Еталонне значення загального рівня достовірності дорівнює 1 або 100%. При такому значенні модель розвитку є достовірною, а результати розвитку узгоджені і забезпечують стабільний стан керованої системи. Для розрахунку використовується формула:

$$ЗДР_R = \frac{n}{\sum \frac{1}{ДР_R}}, \quad (1)$$

де $ЗДР_R$ – загальний рівень достовірності моделі розвитку керованої системи;

$РМ_R$ – вектор достовірності за R – складовою ($Бж$ – бажаність, $Жд$ – життєздатність, $Дс$ – досяжність);

n – кількість векторів достовірності.

Зовнішній контур трикутника окреслює узгодженість критеріїв достовірності, що визначає достовірність управлінської утопії.

Рис. 1. Схема комплексного оцінювання управлінських утопій*

* Розроблено автором

Висновки та пропозиції. Виділені критерії за якими управлінську утопію можна розробляти та оцінювати: бажаність, життєздатність, досяжність. Оскільки ці критерії утворюють специфічний зв'язок, то вони мають бути узгоджені між собою, що й становить мету подальших досліджень.

Використана література:

1. Гончар О. І. Оптимізація економічного оцінювання потенціалу підприємства / О. І. Гончар // Торгівля. Комерція. Підприємництво : збірник наукових праць / [редакц. кол.: Апопій В. В., Куцик П. О., Семак Б. Б. та ін.] – Львів : Львівська комерційна академія, 2015. – Вип. 19. – С. 49–53.
2. Миколайчук Н. С., Миколайчук М. М. Фінансово-економічні аспекти регіонального управління формуванням конкурентного потенціалу підприємств / Н. С. Миколайчук, М. М. Миколайчук // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2013. – № 4. – Том 2. – С. 142–147.
3. Райт Ерік Олін Життєздатні утопії / Ерік Олін Райт // Уривок із книги «Уявляючи реалістичні утопії» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://commons.com.ua/uk/zhittyezdatni-utopiya/> – Назва з екрану.
4. Репіна І. М. Підприємницький потенціал: методологія оцінки та управління / І. М. Репіна. // Вісник Української академії державного управління при Президентові України. – 1998. – № 2. – С. 262–271.
5. Руденко О.М. Утопія як ідеальна модель системи державного управління / О.М. Руденко // Командор. – 2002. – № 1. – С. 19-21.
6. Трухачова К.В. Теоретичні аспекти управлінських утопій у рекламній діяльності туристичного підприємства / К.В. Трухачова, А.Л. Власенко // Вісник Херсонського національного технічного університету. – 2019. – Випуск 4 (71). – С. 173-180.

Flieger M., Prof. UAM dr hab.

Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet
im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

IDENTYFIKACJA CZYNNIKÓW KOOPERACJI W MIĘDZYNARODOWYCH STRUKTURACH WIRTUALNYCH OPARTA NA KONCEPCJI SPÓJNOŚCI

1. Wstęp

Wirtualizacja funkcjonowania organizacji polega na tworzeniu struktur procesowych z wykorzystaniem kluczowych czynników sukcesu innych organizacji, znajdujących się w różnych regionach świata. W takich strukturach poszczególne operacje procesowe wykonywane są przez organizacje zewnętrzne pod kontrolą i przy wsparciu ze strony tzw. Integratora, czyli firmy inicjującej całe przedsięwzięcie. W ten sposób, gniazda procesowe znajdują się w różnych częściach świata, co skutkuje koniecznością harmonizacji ich funkcjonowania w celu zapewnienia optymalnej efektywności i skuteczności działań [3].

W wyniku zapewnienia spójności organizacyjnej wytworzona zostaje optymalna wartość dodana dla klienta zewnętrznego, co pozwala budować tak ważną współcześnie